

Migracije katolika iz Bosne u Slavoniju – usporedba nekih odabranih arhivskih izvora*

MARINKO VUKOVIĆ
Institut za istraživanje migracija
Institut for Migration Research, Zagreb
E-mail: marinko.vukovic@imin.hr

DOI: <https://doi.org/10.47960/2712-1844.2025.11.153>

UDK: 314.15

Izvorni znanstveni rad
Primljeno: 21. veljače 2025.
Prihvaćeno: 20. svibnja 2025.

MATIJAS BAKOVIĆ
Institut za istraživanje migracija
Institut for Migration Research, Zagreb
E-mail: matijas.bakovic@imin.hr

Sažetak

Analizom nekoliko odabranih izvora egzaktno se pokazuje da je znatan dio današnjega hrvatskog stanovništva srednje slavonske Posavine podrijetlom iz Bosne i Hercegovine jer je osmansko osvajanje Bosanskoga Kraljevstva uzrokovalo dugotrajna migracijska kretanja bosansko-hercegovačkih katolika prema sjeveru i preko rijeke Save. U radu je provedena analiza podataka iz odabranih izvora hrvatske i bosansko-hercegovačke provenijencije. Fokus je stavljen na podatke koji se odnose na katoličko stanovništvo u srednjoj slavonskoj Posavini, od Nove Gradiške do Slavonskoga Broda, koji su uspoređivani s podacima iz izvora o bosanskoj Posavini, srednjoj Bosni, sjeverozapadnoj Bosni i cijeloj Bosni i Hercegovini.

Ključne riječi: migracije; katolici; Bosna; slavonska Posavina; matične knjige rođenih, vjenčanih i umrlih.

* Rad je nastao kao rezultat istraživanja u okviru znanstvenoga projekta "Hrvati u Bosni i Hercegovini: povijesne i suvremene perspektive" (HRVABIH-POSUP 15-2024/2027), koji vodi dr. sc. Matijas Baković na Institutu za istraživanje migracija. Projekt je financiran sredstvima EU, kroz program NextGeneration EU.

Migrations of Catholics from Bosnia to Slavonia – a comparison of some selected archival sources

Original scientific article
Received: 21 February 2025
Accepted: 20 May 2025

Summary

Based on the analysis of several selected archival sources, it is proven that a significant part of the present-day Croatian population of the eastern part of the Republic of Croatia originates from Bosnia and Herzegovina. The Ottoman conquest of the Kingdom of Bosnia caused longterm migration movements of Bosnian-Herzegovinian Catholics towards the north. They migrated to Slavonia, Baranja and Srijem in Croatia, then to Srijem, Bačka and Banat in Serbia, Banat in Romania, and to the north to Baranja and Bačka in Hungary.

This paper analyzes data from selected archival sources of Bosnian-Herzegovinian and Croatian provenance. The focus is on data relating to the Catholic population in Central Slavonian Posavina, from Nova Gradiška to Slavonski Brod. They are compared with data from sources on Bosnian Posavina, Central Bosnia, Northwestern Bosnia and the entire Bosnia and Herzegovina.

A selected geographical area of Central Slavonian Posavina along or very close to the Sava River was also taken into consideration. Anthroponymic data for ten settlements in this area were compared. Quantitative data on the share of the Bosnian-Herzegovinian Catholic population in the demographic structure of selected settlements in the second half of the 18th century were presented, and a new perspective on previous knowledge was given.

Keywords: migrations; Catholics; Bosnia; Slavonian Posavina; birth; marriage and death registers.

Uvod

Migracije katolika iz Bosne u Slavoniju uslijedile su nakon pada Bosanske Kraljevine pod osmansku vlast 1463. godine. Zasigurno bi se osmanska granica još više pomaknula na sjever i sjeverozapad da tadašnji hrvatsko-ugarski kralj Matijaš Korvin (1458.-1490.) nije učvrstio svoju vlast i odlučio povesti rat kako bi vratio Bosnu. Već do kraja 1463. kralj Matijaš je u suradnji s hercegom Stjepanom

Kosačom i njegovim sinom Vladislavom, vratio Usoru i Jajce, dao je Hercegovu sinu Vladislavu Ramu s gradom Prozorom i Uskoplje, a u Srebreniku i Jajcu uspostavio je banovine za obranu Hrvatsko-Ugarskoga Kraljevstva. Kad je umro kralj Matijaš (1490.), hrvatske su se zemlje ponovno našle na pravcu osmanskih osvajanja. Osmanska je sila do sultana Sulejmana Veličanstvenoga (1520.-1566.) uglavnom bila usmjerena na neeuropska osvajanja. Nakon Mohačke bitke 1526. Osmanlije su osvojili gotovo sve ugarske zemlje, a kada je Sulejman Veličanstveni krenuo punom snagom u napad, naročito nakon pada Jajačke banovine 1528. godine, i hrvatske su se zemlje počele drobiti. Kako se granica Osmanskoga Carstva micala prema sjeveru i zapadu tako su se počele odvijati i migracije u tome smjeru. Dodatno su tomu pridonosili prodori hrvatsko-ugarskih kraljeva na područja zaposjednuta od Osmanlija. Poslije takvih prodora brojni su kršćani migrirali u južnu Ugarsku i hrvatske zemlje.¹

U južnu Ugarsku i Slavoniju dolazili su brojni katolici iz Hrvatske i Bosne, uključivši i pripadnike plemstva. Početkom 16. stoljeća preseljavanja stanovništva iz Hrvatske u Ugarsku podupirali su naročito hrvatski velikaški rodovi Zrinski, Frankapani, Erdődy, Nadasdyevi i Batthyányii.² U svemu tome nezaobilazna je bila i uloga bosanskih franjevac. Oni su organizirali migracije katoličkoga stanovništva. Franjevačka je jurisdikcija opsezala od početka 14. stoljeća Slavoniju i velik dio Ugarske. Donekle se taj migracijski proces usporio 1463. godine kada je Mehmed II. dao katolicima vjersku slobodu. Kada je Bosanska vikarija 1514. godine postala provincija Bosna Srebrena s mnogim samostanima u Bosni, Slavoniji, Ugarskoj, Sedmogradskoj, Vlaškoj, Moldaviji i Bugarskoj, nastali su pogodni preduvjeti za migracije katolika unutar granica provincije.³ Osmanlije su 1537. godine

¹ EMIL HERŠAK, "Panoptikum migracija – Hrvati, hrvatski prostor i Evropa", u: *Migracijske i etničke teme*, 3-4, Zagreb, 1993., str. 247.

² *Isto*, str. 248.

³ E. HERŠAK, *nav. dj.*, str. 248; IVAN STRAŽIMANAC, *Povijest franjevačke provincije Bosne Srebrene*, Zagreb, 1993., str. 177; ANTE SEKULIĆ, *Bački Bunjevci i Šokci*, Zagreb, 1990., str. 25.

zauzeli cijelu današnju Slavoniju,⁴ a od 1463. do 1700. znatan je broj katolika iselio iz Bosne na sjever u Slavoniju i dalje u Mađarsku.⁵

U historiografiji prevladava mišljenje kako je područje današnje Slavonije nakon oslobođenja od osmanske vlasti ostalo pusto, bez stanovništva. Povjesničari koji su se bavili tom problematikom, primjerice Mažuran⁶ i Moačanin,⁷ procjenjivali su da je u Slavoniji ostalo od 10 do 30% stanovništva nakon odlaska Osmanlija. Ti istraživači smatraju da nakon osmanskog osvajanja Slavonije nije došlo do većega raseljavanja zatečenih starinaca. Naprotiv, oni su ostali, a osmanske su vlasti kroz cijelo vrijeme njihove vladavine naseljavale stanovništvo različitih konfesija, uglavnom s područja južno od rijeke Save. U tijeku i nakon Velikoga bečkog rata s Osmanlijama se povuklo uglavnom sve muslimansko stanovništvo u Bosnu, a u Slavoniju se iz Bosne naselilo kršćansko stanovništvo, katoličko i pravoslavno.

U znanstvenom i javnom diskursu uvriježen je narativ da se većina stanovništva u Slavoniju doselila. Stoga se ne može govoriti o brojnom autohtonom stanovništvu Slavonije, nego samo o stanovništvu koje se ranije doselilo i stanovništvu koje se kasnije doselilo, jer je udio autohtonih stanovnika u slavonskim naseljima neznatan. Ovim se radom nastoji propitati dosadašnje spoznaje o toj problematici.

1. Dosadašnja istraživanja

Migracije koje su se odvijale s područja Bosne i Hercegovine prema Hrvatskoj, nakon osmanskog osvajanja srednjovjekovnoga Bosanskoga Kraljevstva, proučavali su brojni znanstvenici, uglavnom povjesničari. Rezultat toga je znatan broj radova koji su prikazali migracije stanovništva u neka mjesta ili pojedina uža geografska područja. Nastali su i sintetski radovi koji su kronološki prikazali sveukupna migracijska kretanja između Bosne i Hercegovine i Hrvatske.

⁴ FERDO ŠIŠIĆ, *Povijest Hrvata – pregled povijesti hrvatskoga naroda 1526.-1918., drugi dio*, Split, 2004., str. 293.

⁵ E. HERŠAK, *nav. dj.*, str. 255-256.

⁶ IVE MAŽURAN, *Popis naselja i stanovništva u Slavoniji 1698. godine*, Osijek, 1988., str. 9, 20, 41.

⁷ NENAD MOAČANIN, *Slavonija i Srijem u razdoblju osmanske vladavine*, Slavonski Brod, 2001., str. 13-45.

Spomenut će se samo neki važniji. Tako je, primjerice, Tadija Smičiklas krajem 19. stoljeća pisao o stanovništvu i migracijama u Slavoniji nakon Velikoga bečkog rata u dvosveščanoj knjizi *Dvjestogodišnjica oslobođenja Slavonije*.⁸ Stjepan Pavičić je u radu *Bosna: migracije* pokušao dati jedan od prvih cjelovitih pregleda migracija na području Bosne i Hercegovine od kraja srednjega vijeka do 20. stoljeća,⁹ a u radu *Podrijetlo hrvatskih i srpskih naselja i govora u Slavoniji* dao je najpodrobniji sintetski pregled regionalne, vjerske i etničke strukture stanovništva, odnosno migracija, u slavonskim naseljima.¹⁰ Od relativno novijih radova nezaobilazan je svakako rad Emila Heršaka *Panoptikum migracija – Hrvati, hrvatski prostor i Evropa*.¹¹ U tom je radu podrobno donesen pregled svih migracija na cijelom hrvatskom povijesnom i etničkom prostoru, što je uglavnom područje Hrvatske i Bosne i Hercegovine, a vremenski je obuhvaćeno razdoblje od prapovijesti do suvremenosti. Od ostalih hrvatskih autora spomenimo još radove Stjepana Sršana¹² i Sanje Lazanin.¹³ Stjepan Sršan u svojem radu donio je pregled o migracijama Hrvata iz Bosne i Hercegovine pod franjevačkim vodstvom u Ugarsku, od kasnoga srednjeg vijeka do polovice 18. stoljeća. Rad Sanje Lazanin daje vrlo podroban pregled migracijskih procesa na područje cijele Slavonije od kraja 17. do polovice 18. stoljeća. Potrebno je također spomenuti i neke autore iz

⁸ TADE SMİČIKLAS, *Dvjestogodišnjica oslobođenja Slavonije, Prvi dio: Slavonija i druge hrvatske zemlje pod Turskom i rat oslobođenja*, Zagreb, 1891.; TADE SMİČIKLAS, *Dvjestogodišnjica oslobođenja Slavonije, Drugi dio: Spomenici o Slavoniji u XVII. vijeku (1640-1702)*, Zagreb, 1891.

⁹ STJEPAN PAVIČIĆ, "Bosna: migracije", u: *Migracijske i etničke teme*, 4, Zagreb, 2000., str. 333-357. Rad je objavljen prvi put u *Hrvatskoj enciklopediji*, sv. 3, Zagreb, str. 128-139, godine 1942. pod naslovom "Bosna i Hercegovina: migracije".

¹⁰ STJEPAN PAVIČIĆ, *Podrijetlo hrvatskih i srpskih naselja i govora u Slavoniji*, Zagreb, 1953.

¹¹ E. HERŠAK, *nav. dj.*, str. 227-302.

¹² STJEPAN SRŠAN, "Migracije Hrvata u Ugarsku pod vodstvom bosanskih franjevaca do sredine 18. stoljeća", u: *Povijesni zbornik: godišnjak za kulturu i povijesno naslijeđe*, 1-2, Osijek, 2007., str. 67-82.

¹³ SANJA LAZANIN, "Migracije u Slavoniji od kraja 17. do sredine 18. stoljeća", u: SNJEŽANA GREGUROVIĆ – SANJA KLEMPIC BOGADI (prir.), *Neminovnost ili izbor? Povijesni i suvremeni aspekti migracija u Hrvatskoj*, Zagreb, 2023., str. 39-68.

Bosne i Hercegovine koji su se bavili migracijama: Ivić,¹⁴ Živković,¹⁵ Nilević,¹⁶ Petrić,¹⁷ Vasić¹⁸ i dr.

2. Metodologija istraživanja

Koristeći neke arhivske izvore koji bilježe antroponimijske podatke o katoličkom stanovništvu Bosne i Hercegovine i Hrvatske pokušala se napraviti njihova kvantitativna analiza. Znanstvenici su dosad već koristili i analizirali izvore koji se koriste u ovom radu pri pisanju historiografskih radova. Usporedbom i analizom podataka u njima, dobili su se znakoviti pokazatelji o podrijetlu katoličkoga stanovništva pojedinih naselja i regija u Republici Hrvatskoj, te kvantitativni pokazatelji o udjelima stanovništva podrijetlom iz Bosne i Hercegovine. Za istraživanje i analizu odabrano je katoličko stanovništvo u srednjoj slavonskoj Posavini iz nekih naselja između Nove Gradiške i Slavonskoga Broda.

Za ovaj su rad korišteni objavljeni izvori iz Bosne i Hercegovine i Hrvatske. Od odabranih izvora iz Bosne i Hercegovine korištena je *Matična knjiga umrlih Župe Fojnica 1750.-1821.*, objavljena 2020. godine, koja donosi popis prezimena brojnih katolika s područja srednje Bosne.¹⁹ Zatim se koristio *Prezimenik župa Ivanjska i Banja Luka 1729.-1818.*, objavljen 2016. godine, koji donosi popise prezimena

¹⁴ ANTO IVIĆ, "Hrvati bihačkog područja od osmanlijskih prodora do danas", u: *MemorabiLika: znanstveni časopis za ličku i opću zavičajnost (povijest, arheologija, geografija, jezik, književnost, običaji, krajolik, društvo i arhivsko gradivo)*, 1, Gospić, 2021., str. 91-118.

¹⁵ PAVO ŽIVKOVIĆ, "Narodnosna slika Bosne i Hercegovine tijekom 15. i 16. stoljeća. S posebnim obzirom na kretanje hrvatskog pučanstva", u: *Zadarska smotra. Časopis za kulturu, znanost i umjetnost*, XLI/6, Zadar, 1992., str. 43-66.

¹⁶ BORIS NILEVIĆ, "Pitanje etničko-konfesionalnih promjena u Bosni i Hercegovini nastalih dolaskom osmanske vlasti", u: *Prilozi*, XXI/22, Sarajevo, 1986., str. 221-233.

¹⁷ MARIO PETRIĆ, "O migracijama stanovništva u Bosni i Hercegovini", u: *Glasnik Zemaljskog muzeja, Etnologija*, Nova serija, XVIII., Sarajevo, 1963., str. 5-16.

¹⁸ MILAN VASIĆ, "Etnička kretanja u Bosanskoj Krajini u XVI vijeku", u: *Godišnjak Društva istoričara BiH*, XIII., Sarajevo, 1962., str. 233-250.

¹⁹ ANTO IVIĆ – FRA MARKO ČORIĆ, *Matična knjiga umrlih župe Fojnica 1750.-1821. – Život s križem u sjeni polumjeseca*, Zagreb, 2020., str. 271-298.

katolika iz tih župa.²⁰ Uzet je u obzir i izvor *Vizitacija i krizma biskupa fra Pavla Dragičevića (1741.-1743.), Župa Velika lipnja 1742. u izvješću biskupa Dragičevića (Popis sela, kućedomačina i broja vjernika u župama brojem odraslih i djece)*, objavljen 2006. godine, koji donosi popise prezimena katolika Plehanskoga kraja.²¹ Na koncu su korištena tri izvora koja se odnose na cijelo područje ondašnjega Bosanskog apostolskog vikarijata: *Chroati Catholici Bosnae et Hercegovinae in descriptionibus annis 1743. et 1768. exaratis*, *Prilozi za demografsku i onomastičku građu Bosne i Hercegovine, na osnovu popisa katoličkog stanovništva 1743. godine i Bosansko-hercegovačka hrvatska prezimena*.²²

Od odabranih izvora iz Hrvatske uporabljeni su *Popis sandžaka Požege 1579. godine*²³ i *Popisi Pakračkog sandžaka 1565. i 1584.*²⁴ Riječ je o popisima stanovnika, imovine i naselja slavonske Posavine nastalim nekoliko desetljeća nakon uspostave osmanske vlasti, a koja su bila obuhvaćena tim sandžacima. Upotrijebljen je i *Popis naselja i stanovništva u Slavoniji 1698. godine*,²⁵ kao popis stanovnika i naselja nastao od habsburških vlasti nakon oslobođenja Slavonije od Osmanlija, te popis stanovnika, imovine i naselja slavonske Posavine

²⁰ ANTO IVIĆ, *Katoličko stanovništvo župa Banja Luka i Ivanjska do 1818. godine*, Banja Luka, 2016., str. 305-399.

²¹ MIJAT JERKOVIĆ, *Hrvati Plehanskoga kraja sredinom XVIII. stoljeća (1742.-1771.) – Najstarije matice župa Velika (1763.-1771.) i popisi katolika iz 1742. i 1768.*, Sarajevo – Plehan, 2006., str. 17-64.

²² DOMINIK MANDIĆ, *Chroati Catholici Bosnae et Hercegovinae in descriptionibus annis 1743. et 1768. exaratis*, Chicago – Roma, 1962.; LUKA ĐAKOVIĆ, *Prilozi za demografsku i onomastičku građu Bosne i Hercegovine, na osnovu popisa katoličkog stanovništva 1743. godine*, Građa, knjiga XXIII., Odjeljenje društvenih nauka, knjiga 19, Sarajevo, 1979.; MILAN NOSIĆ – MAGDALENA VIDINIĆ, *Bosansko-hercegovačka hrvatska prezimena*, knj. 1, Rijeka, 1999., knj. 2, Rijeka, 2000., knj. 3, Rijeka, 2001.

²³ STJEPAN SRŠAN – FAZILETA HAFIZOVIĆ – IVE MAŽURAN, *Popis sandžaka Požege 1579. godine*, Osijek, 2001.

²⁴ FAZILETA HAFIZOVIĆ, *Popisi Pakračkog sandžaka 1565. i 1584.*, Slavonski Brod, 2021.

²⁵ IVE MAŽURAN, *Popis naselja i stanovništva u Slavoniji 1698. godine*, Osijek, 1988.

nastao nakon provedene kanonske vizitacije Zagrebačke biskupije 1760. godine po župama toga područja.²⁶

Prije nego što se započne s usporedbom i analizom prethodno spomenutih izvora potrebno je upozoriti na antroponomastičke probleme kod interpretacije osmanskih izvora. Popisane osobe u osmanskim izvorima zapisane su uglavnom u imenskom (antroponimskom) obliku, dok su prezimenski (patronimski) oblici vrlo rijetki. Ipak, pomnom analizom antroponima i rijetkih patronima u odabranim naseljima mogu se uočiti začetci prezimena. Pojava prezimena kod katolika javlja se od Tridentskoga koncila (1545.-1563.) kada se počinju voditi matične knjige rođenih, vjenčanih i umrlih. Od tada se dosljedno zapisuju prezimena, koja postaju stalna, nepromjenjiva i nasljedna.²⁷ No, i tumačenje čitanja antroponima u osmanskim izvorima može upućivati na patronime odnosno prezimena.²⁸ Budući da osmanski izvori obuhvaćaju razdoblje kratko nakon Tridentskoga koncila, može se pretpostaviti da se pojedina prezimena javljaju kao posljedica koncilskih odluka. Činjenica je da se mnogi antroponimi mogu dovesti u vezu s patronimima iz kasnijih habsburških izvora u istim naseljima. Naravno da to ne dokazuje s potpunom sigurnošću da je riječ o istom prezimenu ili istoj obitelji iz osmanskoga razdoblja, ali je svejedno znakovito da takvih primjera u odabranim naseljima ima podosta, te se s velikom točnošću mogu povezivati.

Može se postaviti pitanje zašto je odabrano samo deset naselja, odnosno zašto baš *tih* deset naselja? Radi se o tome da se nastojalo odabrati naselja koja se spominju i u osmanskim i u habsburškim

²⁶ ANDRIJA ZIRDUM, *Počeci naselja i stanovništvo brodskog i gradiškog kraja*, Slavonski Brod, 2001. Autor je koristio podatke iz Nadbiskupskoga arhiva u Zagrebu: *Acta ecclesiastica*, kutija 89: *Cathalogus Domorum, Personarum et ex his confessionis, communionis, capacium confirmatarum et Matrimonio Junctarum pro et in Parochia Meaijuricensi Anno Domini 1760. confectus. Et quidem in Pago Megurica in domo hospitit...* (kratica: popis, kut. 89).

²⁷ PETAR ŠIMUNOVIĆ, *Hrvatska prezimena*, Zagreb, 2006., str. 16. Vidi: PETAR ŠIMUNOVIĆ, *Hrvatska u prezimenima*, Zagreb, 2008., str. 146-147; FRANJO MALETIĆ – PETAR ŠIMUNOVIĆ, *Hrvatski prezimenik. Pučanstvo Republike Hrvatske na početku 21. stoljeća*, sv. 1, Zagreb, 2008., str. 67-68.

²⁸ NENAD MOAČANIN, *Požega i Požeština u sklopu Osmanlijskog Carstva (1537.-1691.)*, Jastrebarsko, 1997., str. 12-13.

izvorima kako bi usporedba i analiza podataka dala što detaljnije rezultate. Međutim, kada se pristupilo odabiru odgovarajućih naselja pokazalo se da je vrlo teško pronaći naselja koja imaju sve podatke o stanovnicima i u osmanskim i u oba habsburška izvora. Nadalje, prema geografskomu načelu odlučilo se ograničiti na naselja od Nove Gradiške do Slavonskoga Broda, a kao uzorak uzeto je pet naselja iz novogradiške i pet naselja iz brodske Posavine. Uzeta su naselja koja su neposredno na rijeci Savi i naselja koja su manje ili više udaljena od rijeke Save. Za analizu su mogla biti uzeta bilo koja druga naselja iz toga područja. Također, uzimanje većega broja naselja za ovu analizu ne bi bilo prikladno zbog obima rada. Svjesni smo, također, da bi analiza i usporedba podataka za veći broj naselja, kao i usporedba s većim brojem objavljenih i neobjavljenih izvora bosanskohercegovačke i hrvatske provenijencije dala detaljnije rezultate.

3. Usporedba i analiza podataka

Analiza je započeta usporedbom izvora osmanske i habsburške²⁹ provenijencije za područje slavonske Posavine s katoličkim izvorima za područje Bosne i Hercegovine. Odabrana su naselja u slavonskoj Posavini koja se spominju u osmanskim i habsburškim izvorima i za koja postoje podatci o prezimenima njihovih stanovnika. Ta se prezimena mogu pratiti kroz osmanske i habsburške izvore 16., 17. i 18. stoljeća.

U novogradiškom i brodskom području³⁰ ima 185 naselja, a za ovu je analizu odabrano 10 naselja. Korišteni su osmanski izvori iz druge polovice 16. stoljeća u kojima su navedena naselja i prezimena u novogradiškom dijelu slavonske Posavine od Stare Gradiške do Davora: Prvča, Ljupina, Sičice, Vrbje, Davor (Svinjar),³¹ te naselja u brodskom

²⁹ U ovom kontekstu sintagma "izvori habsburške provenijencije" obuhvaćaju popis iz 1698. i popis kanonske vizitacije Zagrebačke biskupije iz 1760. godine.

³⁰ Riječ je o geografskom području i naseljima koja obaseže Brodsko-posavska županija. Vidi: A. ZIRDUM, *Počeci naselja i stanovništvo brodskog i gradiškog kraja*, str. 5-10.

³¹ F. HAFIZOVIĆ, *Popisi Pakračkog sandžaka 1565. i 1584.*

dijelu slavonske Posavine: Oriovac, Stupnik,³² Dubočac, Brod, Kaniža (Verguzovci).³³

Zatim su korišteni objavljeni habsburški izvori s kraja 17. i druge polovice 18. stoljeća s istim naseljima i prezimenima, odnosno najbližim naseljima u kojima su navedena identična prezimena, kao i u ranijim izvorima.³⁴ Ti su podatci o prezimenima uspoređeni s podacima u korištenim bosanskohercegovačkim izvorima iz 18. stoljeća.³⁵

Način pisanja prezimena preuzet je na identičan način iz objavljenih izvora onako kako su ona u njima transkribirana i transliterirana na suvremeni hrvatski jezik. Pri usporedbi prezimena u pravilu su se rabile samo identične inačice, posebice kada se radilo o izvorima habsburške provenijencije gdje su prezimena već ustaljena pojava.³⁶

Analiza podataka načinjena je na sljedeći način. Za svako odabrano naselje navedena su najprije prezimena iz izvora: A) osmanski izvori iz druge polovice 16. stoljeća, B) habsburški izvor s kraja 17. stoljeća, C) izvor Katoličke Crkve³⁷ iz druge polovice 18. stoljeća. Nakon toga provedena je poredbeni analiza podataka za svako odabrano naselje sljedećim redoslijedom i načinom:

³² Isto.

³³ S. SRŠAN – F. HAFIZOVIĆ – I. MAŽURAN, *Popis sandžaka Požega 1579. godine*.

³⁴ I. MAŽURAN, *Popis naselja i stanovništva u Slavoniji 1698. godine*, str. 99-247; A. ZIRDUM, *Počeci naselja i stanovništvo broskog i gradiškog kraja*, str. 33-325.

³⁵ A. IVIĆ – FRA M. ĆORIĆ, *Matična knjiga umrlih župe Fojnica 1750.-1821. – Život s križem u sjeni polumjeseca*, str. 271-298; A. IVIĆ, *Katoličko stanovništvo župa Banja Luka i Ivanjska do 1818. godine*, str. 305-399; M. JERKOVIĆ, *Hrvati Plehanskoga kraja sredinom XVIII. stoljeća (1742.-1771.) – Najstarije matice župa Velika (1763.-1771.) i popisi katolika iz 1742. i 1768.*, str. 17-64; D. MANDIĆ, *Chroati Catholici Bosnae et Hercegovinae in descriptionibus annis 1743. et 1768. exaratis*, str. 17-220; L. ĐAKOVIĆ, *Prilozi za demografsku i onomastičku građu Bosne i Hercegovine, na osnovu popisa katoličkog stanovništva 1743. godine*, str. 17-78; M. NOSIĆ – M. VIDINIĆ, *Bosansko-hercegovačka hrvatska prezimena*, knj. 1, Rijeka, 1999., str. 107-138, knj. 2, Rijeka, 2000., str. 137-173, knj. 3, Rijeka, 2001., str. 7-164.

³⁶ Iznimka se radila kod patronima iz osmanskih izvora kada prezimena još nisu bila ustaljena, pa se, primjerice, patronim *Relkov* u naselju Davor u osmanskom izvoru može s velikom sigurnošću povezati s prezimenom *Relković* u habsburškom izvoru.

³⁷ Sintagma "izvor Katoličke Crkve" u ovom radu (u 4. poglavlju) označava popis kanonske vizitacije Zagrebačke biskupije iz 1760. godine.

1. O.³⁸ Navode se prezimena³⁹ u naselju iz osmanskih izvora druge polovice 16. stoljeća.
2. H. Navode se prezimena u naselju iz habsburškog izvora s kraja 17. stoljeća.
3. O-H. Razmatra se brojčani odnos prezimena iz osmanskih izvora druge polovice 16. stoljeća s habsburškim izvorom s kraja 17. stoljeća.
4. K. Navode se prezimena u naselju iz katoličkih izvora iz druge polovice 18. stoljeća.
5. O-K. Razmatra se brojčani odnos prezimena iz osmanskih izvora druge polovice 16. stoljeća s prezimenima iz izvora Katoličke Crkve iz druge polovice 18. stoljeća.
6. H-K. Razmatra se brojčani odnos prezimena iz habsburškoga izvora s kraja 17. stoljeća s prezimenima iz katoličkih izvora iz druge polovice 18. stoljeća.
7. IBL-K. Razmatra se brojčani odnos prezimena iz prezimenika župa Ivanjska i Banja Luka u BiH od 1729. do 1818. godine s prezimenima iz izvora Katoličke Crkve iz druge polovice 18. stoljeća.
8. F-K. Razmatra se brojčani odnos prezimena iz matične knjige župe Fojnica u BiH od 1750. do 1821. s prezimenima iz katoličkih izvora iz druge polovice 18. stoljeća.

³⁸ Slozne oznake uz brojeve označavaju kratice naziva izvora i usporedbu izvora jednih s drugima. To je učinjeno radi lakšega praćenja usporedbe i analize podataka. Kratice: O = osmanski, H = habsburški, O-H = osmansko-habsburški, K = katolički, O-K = osmansko-katolički, H-K = habsburško-katolički, IBL-K = Ivanjska i Banja Luka-katolički, F-K = Fojnica-katolički, P-K = Plehan-katolički, BAV-K = Bosanski apostolski vikarijat-katolički.

³⁹ U osmanskim izvorima nisu uvijek zapisana prezimena, nego su to češće antroponimi odnosno patronimi od kojih su kasnije nastajala prezimena. Stoga u osmanskim izvorima često nemamo identična prezimena s habsburškim i katoličkim izvorima s kraja 17. i u drugoj polovici 18. stoljeća, nego kod usporedbi imamo izvođenja od antroponima, patronima i prezimena iz osmanskoga vremena. Primjerice, u naselju Davor (Svinjar) u osmanskim izvorima zabilježeni su oblici: Bančić, Benković, Blažev, Ivanov, Relkov, koji se mogu najbliže povezati sa zabilješnim prezimenima druge polovice 18. stoljeća: Banovčić, Benić, Blažekić, Ivancić, Ivanešić, Reljković. Zbog jasnoće kod usporedbe i analize osmanskih izvora koristi se samo termin "prezimena".

9. P-K. Razmatra se brojčani odnos prezimena katolika plehanskoga kraja od 1741. do 1743. s prezimenima iz izvora Katoličke Crkve iz druge polovice 18. stoljeća.
10. BAV-K. Razmatra se brojčani odnos prezimena svih župa Bosanskoga apostolskog vikarijata⁴⁰ 1742. i 1768. s prezimenima iz izvora Katoličke Crkve iz druge polovice 18. stoljeća.

Nakon provedene poredbene analize podataka za svako odabrano naselje navedenim redoslijedom i načinom slijedi tablični prikaz dobivenih rezultata.

1. Prvča

- A) Prezimena navedena u osmanskim izvorima iz druge polovice 16. stoljeća: Blažev, Dragišin, Golubić, Icvitkov, Imreov, Sivčačev (Sivčac),⁴¹ Bertulin, Golović, Ivanišev, Kolečić, purgar, Vukov.⁴²
 - B) Prezimena navedena u habsburškom izvoru s kraja 17. stoljeća: Golubić, Lukašić, Matiević, Purgarić, Radošević, Smolanović, Strizović, Stojčević.⁴³
 - C) Prezimena navedena u katoličkom izvoru iz druge polovice 18. stoljeća: Bošnjak, Đaković, Gurešević, Gušaković, Ivanović, Jelić, Kablević, Lakendia, Ljuboević, Miešević, Purgarić, Radović, Radošević, Ranić, Rošić, Saboljević, Smoljanović, Šagovac, Štivanović, Vuković, Vukunović.⁴⁴
1. O. U osmanskim izvorima iz druge polovice 16. stoljeća zabilježeno je 12 prezimena.

⁴⁰ Sintagma "Bosanski apostolski vikarijat" u daljem tekstu označava popise objavljene u: D. MANDIĆ, *Chroati Catholici Bosnae et Hercegovinae in descriptionibus annis 1743. et 1768. exaratis*; L. ĐAKOVIĆ, *Prilozi za demografsku i onomastičku građu Bosne i Hercegovine, na osnovu popisa katoličkog stanovništva 1743. godine*; M. NOSIĆ – M. VIDINIĆ, *Bosansko-hercegovačka hrvatska prezimena*, knj. 1, 2 i 3.

⁴¹ F. HAFIZOVIĆ, *Popisi Pakračkog sandžaka 1565. i 1584.*, str. 161-162.

⁴² *Isto*, str. 338. U objavljenom izvoru "purgar" je napisano malim slovom, premda je riječ o kasnijem prezimenu Purgarić.

⁴³ I. MAŽURAN, *Popis naselja i stanovništva u Slavoniji 1698. godine*, str. 233; A. ZIRDUM, *Počeci naselja i stanovništvo broetskog i gradiškog kraja*, str. 145.

⁴⁴ A. ZIRDUM, *Počeci naselja i stanovništvo broetskog i gradiškog kraja*, str. 146.

2. H. U habsburškom izvoru s kraja 17. stoljeća zabilježeno je 8 prezimena.
3. O-H. U osmanskim izvorima iz druge polovice 16. stoljeća nalazimo 2 od 8 (25%) prezimena: Golubić, Purgarić.
4. K. U katoličkom izvoru iz druge polovice 18. stoljeća zabilježeno je 21 prezime.
5. O-K. U osmanskim izvorima iz druge polovice 16. stoljeća nalazimo 2 od 21 (9,52%) prezimena: Purgarić, Vuković.
6. H-K. U habsburškom izvoru s kraja 17. stoljeća nalazimo 3 od 21 (14,28%) prezimena: Purgarić, Radošević, Smoljanović.
7. IBL-K. U prezimeniku župa Ivanjska i Banja Luka u BiH od 1729. do 1818. nalazimo 5 od 21 (23,80%) prezimena: Bošnjak, Ivanović, Ljubojević, Smoljanović, Vuković.
8. F-K. U matičnoj knjizi župe Fojnica u BiH od 1750. do 1821. nalazimo 4 od 21 (19,04%) prezimena: Bošnjak, Ivanović, Jelinić, Vuković.
9. P-K. U popisu prezimena katolika plehanskoga kraja od 1741. do 1743. nalazimo 1 od 21 (4,76%) prezimena: Ivanović.
10. BAV-K. U popisu prezimena katolika svih župa Bosanskoga apostolskog vikarijata 1742. i 1768. nalazimo 7 od 21 (33,33%) prezimena: Bošnjak, Ivanović, Jelinić, Radović, Radošević, Smoljanović, Vuković.

2. *Ljupina*

- A) Prezimena navedena u osmanskim izvorima iz druge polovice 16. stoljeća: Blažev, Brnić, Černahaja, Divčić/Debučić, Habelić, Ištanić, Karančić, Lukačev, Novačić, Pavišin, Petrijević, Petrov, Šimunov,⁴⁵ B/e/rbić, Blažić, Bilarošev, Čekanić?, Černočajev, Černohajev, Grbinov, Istefanov, Istipanov, Ivanišev, Krajačić, Markov, Marković, Mihalov, Novačić/Jovačić, Odečić, Petrov, Šimunić,⁴⁶ Lesnica, Istoječev, Istevan, Nikša papudžu.⁴⁷

⁴⁵ F. HAFIZOVIĆ, *Popisi Pakračkog sandžaka 1565. i 1584.*, str. 33.

⁴⁶ *Isto*, str. 206-207.

⁴⁷ *Isto*, str. 66, 240.

B) Prezimena navedena u habsburškom izvoru s kraja 17. stoljeća: nema popisa prezimena.

C) Prezimena navedena u katoličkom izvoru iz druge polovice 18. stoljeća: Abrambašić, Agić, Apanović, Beriće, Burić, Čošćić, Đurić, Frić, Gadić, Grigorić, Ilik, Ivić, Jurić, Klarić, Kovaćević, Latrić, Lodrić, Lotrić, Marić, Marinović, Matišić, Mihaljević, Mišković, Solić, Šćelarević, Škramić, Tomić.⁴⁸

1. O. U osmanskim izvorima iz druge polovice 16. stoljeća zabilježeno je 37 prezimena.
2. H. U habsburškom izvoru s kraja 17. stoljeća prezimena za ovo naselje nisu zabilježena.
3. O-H. Nema usporedbe s osmanskim izvorom iz druge polovice 16. stoljeća jer u habsburškom izvoru s kraja 17. stoljeća prezimena za ovo naselje nisu zabilježena.
4. K. U katoličkom izvoru iz druge polovice 18. stoljeća zabilježeno je 27 prezimena.
5. O-K. U osmanskim izvorima iz druge polovice 16. stoljeća ne nalazimo nijedno prezime od 27 prezimena.
6. H-K. U habsburškom izvoru s kraja 17. stoljeća prezimena za ovo naselje nisu zabilježena i nema usporedbe s izvorom Katoličke Crkve iz druge polovice 18. stoljeća.
7. IBL-K. U prezimeniku župa Ivanjska i Banja Luka u BiH od 1729. do 1818. nalazimo 14 od 27 (51,85%) prezimena: Agić, Burić, Čošćić, Đurić, Grigorić, Ivić, Jurić, Klarić, Kovaćević, Marić, Marinović, Matišić, Solić, Tomić.
8. F-K. U matičnoj knjizi župe Fojnica u BiH od 1750. do 1821. godine nalazimo 9 od 27 (33,33%) prezimena: Abrambašić, Apanović, Jurić, Kovaćević, Marić, Mihaljević, Mišković, Solić, Tomić.
9. P-K. U popisu prezimena katolika plehanskoga kraja od 1741. do 1743. godine nalazimo 5 od 27 (18,51%) prezimena: Jurić, Klarić, Kovaćević, Marić, Marinović, Tomić.
10. BAV-K. U popisu prezimena katolika svih župa Bosanskoga apostolskoga vikarijata 1742. i 1768. godine nalazimo 12 od 27

⁴⁸ A. ZIRDUM, *Počeci naselja i stanovništvo broskog i gradiškog kraja*, str. 144.

(44,44%) prezimena: Agić, Apanović, Burić, Jurić, Klarić, Kovačević, Marić, Marinović, Matišić, Mihaljević, Mišković, Tomić.

3. *Sičice*

- A) Prezimena navedena u osmanskim izvorima iz druge polovice 16. stoljeća: Blaženić?, Černohaja?, Čelović?, Đurin, Elkov (nom. Elko)?, Icvitojev, Kozić?, Matić?, Mihalov, Mutić?, Običevog/Uvičevog?, Paval prišlac, Pavlov (nom. Paval), Radosavov, Radunić, Valentin (nom. Valenta), Zorović,⁴⁹ Andrijašev, Benedikov, Blažin (nom. Blažo), Đurkov/Đurđev, Inče?, Istefanov, Ivanišev, Jelandićev?/Plandićev?, Kelemenov, Valač?, Valetić.⁵⁰
 - B) Prezimena navedena u habsburškom izvoru s kraja 17. stoljeća: Baldučić, Beslević, Bešlić, Dugojević, Ivčić, Ivšić, Katić, Kecarac, Kovačić, Kraljec, Kravlić, Petanić, Svetanić.⁵¹
 - C) Prezimena navedena u izvoru Katoličke Crkve iz druge polovice 18. stoljeća: Beslić, Bešlić, Birišović, Bošnjak, Bubić, Cernik, Čiopković, Dogoević, Đurčković, Jelošević, Knežević, Kralić, Markinković, Marković, Ošiaković, Pašić, Pavić, Peaković, Petanić, Salković, Štivičić, Tomašić, Veselić.⁵²
1. O. U osmanskim izvorima iz druge polovice 16. stoljeća zabilježeno je 28 prezimena.
 2. H. U habsburškom izvoru s kraja 17. stoljeća zabilježeno je 13 prezimena.
 3. O-H. U osmanskim izvorima iz druge polovice 16. stoljeća ne nalazimo prezimena zabilježena u habsburškom izvoru s kraja 17. stoljeća i nema usporedbe.
 4. K. U katoličkom izvoru iz druge polovice 18. stoljeća zabilježena su 23 prezimena.

⁴⁹ F. HAFIZOVIĆ, *Popisi Pakračkog sandžaka 1565. i 1584.*, str. 32.

⁵⁰ *Isto*, str. 205-206.

⁵¹ I. MAŽURAN, *Popis naselja i stanovništva u Slavoniji 1698. godine*, str. 245-246; A. ZIRDUM, *Počeci naselja i stanovništvo broetskog i gradiškog kraja*, str. 320.

⁵² A. ZIRDUM, *Počeci naselja i stanovništvo broetskog i gradiškog kraja*, str. 321.

5. O-K. U osmanskim izvorima iz druge polovice 16. stoljeća ne nalazimo prezimena zabilježena u izvoru Katoličke Crkve iz druge polovice 18. stoljeća i nema usporedbe.
6. H-K. U habsburškom izvoru s kraja 17. stoljeća nalazimo 5 od 23 (21,73%) prezimena: Beslević, Bešlić, Dugojević, Kravlić, Petanić.
7. IBL-K. U prezimeniku župa Ivanjska i Banja Luka u BiH od 1729. do 1818. godine nalazimo 13 od 23 (56,52%) prezimena: Bešlić, Bošnjak, Bubić, Knežević, Marinković, Marković, Pašić, Pavić, Peaković, Petanić, Štivičić, Tomašić, Veselić.
8. F-K. U matičnoj knjizi župe Fojnica u BiH od 1750. do 1821. godine nalazimo 6 od 23 (26,08%) prezimena: Bešlić, Bošnjak, Knežević, Marković, Pavić, Tomašić.
9. P-K. U popisu prezimena katolika plehanskoga kraja od 1741. do 1743. godine nalazimo 1 od 23 (4,34%) prezimena: Marković.
10. BAV-K. U popisu prezimena katolika svih župa Bosanskoga apostolskoga vikarijata 1742. i 1768. godine nalazimo 10 od 23 (43,47%) prezimena: Bešlić, Bošnjak, Bubić, Knežević, Marinković, Marković, Pašić, Pavić, Peaković, Štivičić.

4. Vrbje

- A) Prezimena navedena u osmanskim izvorima iz druge polovice 16. stoljeća: Bajčinov, Blagojinin (nom. Blagojina), Dozet, Đordijev (nom. Đorđi), Đurkov, Gudić, Ivanov, Martinov, Mihalov, Mikin (nom. Mika), Pavlov (nom. Paval), Petrijev (nom. Petri), Strbačev/Štrpčev (nom. Strbač/Štrbac), Velkov (nom. Velko),⁵³ Jelinov/Bele-
nov, Kunovčev (nom. Kunovac), Radovanov,⁵⁴ Brn/j/akov, Dujina (nom. Duje), Đurađev, Grgurov, Gudilov/Gudeljev, Jankov, Kele-
mendov, Lukačev, Markov, Mikin, Petrov (nom. Petre), Tomašev,⁵⁵
Radmanov, Vrankov, Vujice/Vujiča.⁵⁶

⁵³ F. HAFIZOVIĆ, *Popisi Pakračkog sandžaka 1565. i 1584.*, str. 57.

⁵⁴ *Isto*, str. 159.

⁵⁵ *Isto*, str. 231.

⁵⁶ *Isto*, str. 336.

- B) Prezimena navedena u habsburškom izvoru s kraja 17. stoljeća: Bivalković, Čaić, Ivanović, Ješić, Kovačević, Kucuković, Lakatoš, Lekić, Levaković, Perušić, Rokonić, Vlahović.⁵⁷
- C) Prezimena navedena u katoličkom izvoru iz druge polovice 18. stoljeća: Abrić, Anićić, Belerdić, Bernić, Bivočešić, Ćebić, Ćiaić, Dešlić, Divolčić, Dugalić, Dukić, Duroković, Đanić, Đurčević, Filipović, Gruić, Gučić, Ivanogić, Ivanović, Kičić, Komić, Kulunčić, Lekić, Levaković, Marić, Marinović, Miaković, Mićetić, Mićlić, Mikolčević, Mižolčević, Paidić, Peić, Petrović, Raković, Rokvić, Smolanović, Stobolić, Šokić, Špolarić, Štaglić, Štrampić, Tećuković, Vlaović, Živković, Žokić.⁵⁸
1. O. U osmanskim izvorima iz druge polovice 16. stoljeća zabilježena su 32 prezimena.
 2. H. U habsburškom izvoru s kraja 17. stoljeća zabilježeno je 12 prezimena.
 3. O-H. U osmanskim izvorima iz druge polovice 16. stoljeća nalazimo 1 od 12 prezimena (8,33%): Ivanović.
 4. K. U katoličkom izvoru iz druge polovice 18. stoljeća zabilježeno je 46 prezimena.
 5. O-K. U osmanskim izvorima iz druge polovice 16. stoljeća nalazimo 2 od 46 (4,34%) prezimena: Ivanović, Petrović.
 6. H-K. U habsburškom izvoru s kraja 17. stoljeća nalazimo 5 od 46 (10,86%) prezimena: Čaić, Ivanović, Lekić, Levaković, Vlahović.
 7. IBL-K. U prezimeniku župa Ivanjska i Banja Luka u BiH od 1729. do 1818. nalazimo 23 od 46 (50%) prezimena: Abrić, Anićić, Ćiaić, Dukić, Filipović, Gruić, Gučić, Ivanović, Kičić, Kulunčić, Lekić, Marić, Marinović, Miaković, Paidić, Peić, Petrović, Smolanović, Stobolić, Šokić, Špolarić, Vlaović, Živković.
 8. F-K. U matičnoj knjizi župe Fojnica u BiH od 1750. do 1821. godine nalazimo 6 od 46 (13,04%) prezimena: Filipović, Ivanović, Lekić, Marić, Petrović, Rokvić.

⁵⁷ I. MAŽURAN, *Popis naselja i stanovništva u Slavoniji 1698. godine*, str. 243-244; A. ZIRDUM, *Počeci naselja i stanovništvo broetskog i gradiškog kraja*, str. 322.

⁵⁸ A. ZIRDUM, *Počeci naselja i stanovništvo broetskog i gradiškog kraja*, str. 324.

9. P-K. U popisu prezimena katolika plehanskoga kraja od 1741. do 1743. godine nalazimo 5 od 46 (10,86%) prezimena: Dugalić, Filipović, Ivanović, Marić, Marinović.
10. BAV-K. U popisu prezimena katolika svih župa Bosanskog apostolskoga vikarijata 1742. i 1768. godine nalazimo 14 od 46 (30,43%) prezimena: Abrić, Anićić, Dugalić, Dukić, Filipović, Ivanović, Lekić, Marić, Marinović, Peić, Petrović, Šokić, Vlaović, Živković.

5. Davor (Svinjar)

- A) Prezimena navedena u osmanskim izvorima iz druge polovice 16. stoljeća: Alkov? (nom. Alko), Andrijašev, Antolov, Antonića/Antolića?, Blažev, Cvitkov/Cvetkov, Galov?, Grgurov, Ištovan, Kelemenov, Korunac/Kordunac, Lubačić, Lubasov, Martin prišlac, Mihalov, Mikalov (nom. Mikal), Mikić (nom. Mika), Milovčev, Pejakov, Petri prišlac, Petrijev (nom. Petri), Radosalov, Radumilov, Valetin/Valkov?,⁵⁹ Balderić?, B/e/rnačić, Desilović, Divićev, Dulačev, Duspotić/Dosponić, Icvitkov, Icvitovićev, Iskrobutić, Ivanov, Ivković, Jančić/Bančić, Karačić/Karadžić, Korušac, Krajčinov, Milašinov, Milinov, Milović, Pavlov (nom. Paval), Petković/Benković, Radmilović, Relko⁶⁰ Simačev, Vasilov.⁶¹
- B) Prezimena navedena u habsburškom izvoru s kraja 17. stoljeća: nema popisa prezimena.
- C) Prezimena navedena u katoličkom izvoru iz druge polovice 18. stoljeća: Anđelić, Balanić, Banovčić, Benić, Biskupović, Blagić, Blažekić, Blažić, Brlić, Bukić, Butumović, Ciprić, Čelepirović, Čolić, Čelepirović, Česiković, Čmelčević, Čućusović, Dakić, Dević, Đurđević, Esterhazi, Filipović, Forkašević, Furić, Gelimanović, Ivanić, Ivanešić, Jakirčević, Jugović, Jurđević, Kerdić, Klarić, Komarić, Korić, Kovačević, Lončarević, Maračić, Marianović, Marinić, Marjanović, Matić, Matošević, Mihić, Mišić, Oholić,

⁵⁹ F. HAFIZOVIĆ, *Popisi Pakračkog sandžaka 1565. i 1584.*, str. 22-23.

⁶⁰ Patronim od kojega je nastalo prezime poznate obitelji Relković (Reljković) iz koje su bili Matija Antun Relković, hrvatski književnik, gramatičar i prevoditelj, te njegov sin Josip Stjepan Relković, pjesnik i svećenik.

⁶¹ F. HAFIZOVIĆ, *Popisi Pakračkog sandžaka 1565. i 1584.*, str. 196-197.

Pišonić, Popić, Porobčević, Ralković, Raljković, Reljković, Smoljanović, Staćumović, Stuburić, Svitlanović, Šegić, Šerbić, Šišić, Škvorčević, Štivić, Štivin, Štubarić, Zlatanović.⁶²

1. O. U osmanskim izvorima iz druge polovice 16. stoljeća zabilježeno je 47 prezimena.
2. H. U habsburškom izvoru s kraja 17. stoljeća nema popisa prezimena.
3. O-H. Nema usporedbe s osmanskim izvorima iz 16. stoljeća jer prezimena u habsburškom izvoru s kraja 17. stoljeća za ovo naselje nisu zabilježena.
4. K. U katoličkom izvoru iz druge polovice 18. stoljeća zabilježena su 64 prezimena.
5. O-K. U osmanskim izvorima iz druge polovice 16. stoljeća nalazimo 6 od 64 (9,38%) prezimena: Banovčić, Beniće, Blažekić, Ivančić, Ivanešić, Reljković.
6. H-K. U habsburškom izvoru s kraja 17. stoljeća prezimena za ovo naselje nisu zabilježena i nema usporedbe s izvorom Katoličke Crkve iz druge polovice 18. stoljeća.
7. IBL-K. U prezimeniku župa Ivanjska i Banja Luka u BiH od 1729. do 1818. godine nalazimo 26 od 64 (40,62%) prezimena: Blažić, Bukić, Butumović, Čolić, Dević, Filipović, Furić, Ivančić, Klarić, Komaričić, Kovačević, Lončarević, Marianović, Marjanović, Matić, Matošević, Mihić, Mišić, Oholić, Pišonić, Popić, Reljković, Smoljanović, Svitlanović, Šišić, Štivić.
8. F-K. U matičnoj knjizi župe Fojnica u BiH od 1750. do 1821. godine nalazimo 9 od 64 (14,06%) prezimena: Čolić, Dakić, Filipović, Korić, Kovačević, Marinić, Marjanović, Matić, Mihić.
9. P-K. U popisu prezimena katolika plehanskoga kraja od 1741. do 1743. godine nalazimo 8 od 64 (12,5%) prezimena: Čolić, Filipović, Ivančić, Klarić, Kovačević, Marianović, Matić, Popić.
10. BAV-K. U popisu prezimena katolika svih župa Bosanskog apostolskoga vikarijata 1742. i 1768. godine nalazimo 25 od 64 (39,06%) prezimena: Anđelić, Beniće, Bukić, Čolić, Dević,

⁶² A. ZIRDUM, *Počeci naselja i stanovništvo broetskog i gradiškog kraja*, str. 71-72.

Đurđević, Filipović, Ivančić, Jugović, Klarić, Komaričić, Kovačević, Lončarević, Maračić, Marianović, Marinić, Matić, Matošević, Mihić, Mišić, Popić, Smoljanović, Svitlanović, Šegić, Šišić.

6. Oriovac

- A) Prezimena navedena u osmanskim izvorima iz druge polovice 16. stoljeća: Agoštan Antunov, Beneov, Blažev, Čujić/Čojić, Lorinac Đordijev (nom. Đorđi), Đurin, Galov, Grgurov, Grudinić/Grudinci?, Islunić?/Islobić?, Istepanov, Ivanov, Kelemenov, Lukačev, Markov, Matijašev, Mihalov, Pavlov (nom. Paval), Petrijev (nom. Petri), Tomašev, Tomin,⁶³ Agostanov, Bošković, Bošnjak/ov/, Kara/Fere?, Dejanov, Đurđev/Đorđev, Ferenc (nom. Ferenc), Icvitkov, Istepanov, Ivanišev, Kočević/Kučević, Kočević, Kozarev, Martinov, Mikanić, Mikin, Petrijanović?, Petrov (nom. Petre).⁶⁴
- B) Prezimena navedena u habsburškom izvoru s kraja 17. stoljeća: Babić, Bačić, Benović, Brabić, Dekanović, Dupić, Ferić, Grgović, Grgić, Herpakač, Herpača, Hervasić, Ivić, Karić, Kolesarić, Kovačević, Lovrenović, Malik, Mihalić, Posavac, Punukuvić, Stanić, Tancolić, Valetić, Večerić, Zeić, Zetešević.⁶⁵
- C) Prezimena navedena u katoličkom izvoru iz druge polovice 18. stoljeća: Babić, Baičić, Banjalučić, Blažević, Borukčić, Božić, Čaldar, Čenan, Deaković, Dečić, Dugalić, Đukić, Đurić, Erpašić, Evarić, Ferić, Frajakić, Garšić, Gromić, Horvačan, Horvat, Ilić, Imbrešak, Jiljak, Kolesarić, Kovačević, Maljevuk, Matišić, Mauraka, Milašin, Milinković, Novaković, Ostović, Pandurić, Plaić, Poplašinić, Rendulić, Segetić, Tustanić, Zečević, Žilić, Žišanac, Živatović.⁶⁶
1. O. U osmanskim izvorima iz druge polovice 16. stoljeća zabilježeno je 40 prezimena.

⁶³ F. HAFIZOVIĆ, *Popisi Pakračkog sandžaka 1565. i 1584.*, str. 90-91.

⁶⁴ *Isto*, str. 269-270.

⁶⁵ I. MAŽURAN, *Popis naselja i stanovništva u Slavoniji 1698. godine*, str. 187-188; A. ZIRDUM, *Počeci naselja i stanovništvo broetskog i gradiškog kraja*, str. 212-214.

⁶⁶ A. ZIRDUM, *Počeci naselja i stanovništvo broetskog i gradiškog kraja*, str. 215.

2. H. U habsburškom izvoru s kraja 17. stoljeća zabilježeno je 27 prezimena.
3. O-H. U osmanskim izvorima iz druge polovice 16. stoljeća nalazimo 4 od 27 (14,81%) prezimena: Benović, Grgović, Grgić, Ferić.
4. K. U katoličkom izvoru iz druge polovice 18. stoljeća zabilježena su 43 prezimena.
5. O-K. U osmanskim izvorima iz druge polovice 16. stoljeća nalazimo 4 od 43 (9,30%) prezimena: Blažević, Đurić, Ferić, Matišić.
6. H-K. U habsburškom izvoru s kraja 17. stoljeća nalazimo 6 od 43 (13,95%) prezimena: Babić, Baičić, Erpašić, Evarić, Kolesarić, Kovačević.
7. IBL-K. U prezimeniku župa Ivanjska i Banja Luka u BiH od 1729. do 1818. godine nalazimo 14 od 43 (32,55%) prezimena: Babić, Blažević, Božić, Đukić, Đurić, Horvat, Ilić, Kovačević, Matišić, Novaković, Pandurić, Poplašinović, Zečević, Žilić.
8. F-K. U matičnoj knjizi župe Fojnica u BiH od 1750. do 1821. godine nalazimo 5 od 43 (11,62%) prezimena: Babić, Božić, Ilić, Kovačević, Zečević.
9. P-K. U popisu prezimena katolika plehanskoga kraja od 1741. do 1743. godine nalazimo 7 od 43 (16,27%) prezimena: Baičić, Blažević, Božić, Dugalić, Garšić, Kovačević, Zečević.
10. BAV-K. U popisu prezimena katolika svih župa Bosanskog apostolskoga vikarijata 1742. i 1768. godine nalazimo 12 od 43 (27,90%) prezimena: Babić, Blažević, Božić, Dugalić, Ilić, Kovačević, Matišić, Novaković, Pandurić, Poplašinović, Zečević, Žilić.

7. Stupnik

- A) Prezimena navedena u osmanskim izvorima iz druge polovice 16. stoljeća: Andrijašev, Antunov, Beneov, Berečković, Blagojev, Blažev, Dimitrov (nom. Dimitre), Domijanov?, Đurin (nom. Đuro), Galov, Hreljin, Imreškov, Islakov?, Ištovanov, Ivanišev, Ivanov, Jakovljević, Janić?, Kuzmin, Markov, Marojev (nom. Maroje), Martinov, Matijev (nom. Mati), Mihajilov, Mikin (nom. Mika), Mikuć, Pavlijev (nom. Pavli), Pavlov (nom. Paval), Pavunkov?, Petrijević

(nom. Petri), Petrov (nom. Petre), Tomašev, Valeov,⁶⁷ Andrijin, Barošić/Marušić, Bepić/Tepić, Bivić/Benović, Blažić, Bošnjak, Čapin?, Darezić, Galović, Istančićev, Istefanov, Iv/in/, Ivko-prišlac, Jelić, Karić?, L/j/ubučić, Matijin, Mihalov, Nikočić, Nikolin, Pejanov, Radovčev, Vidošev, Zorkov (nom. Zorko).⁶⁸

B) Prezimena navedena u habsburškom izvoru s kraja 17. stoljeća: Benović, Ferić, Grgić, Tancolić, Valetić.⁶⁹

C) Prezimena navedena u katoličkom izvoru iz druge polovice 18. stoljeća: Aničić, Benović, Blašić, Bogdanović, Crepulić, Ferić, Glavašević, Glogić, Grgić, Ilarić, Kelić, Kešerić, Komendatović, Paldaković, Pečurlić, Sekulić, Stojanić, Šimić, Tanculić, Trebić, Valekić.⁷⁰

1. O. U osmanskim izvorima iz druge polovice 16. stoljeća zabilježeno je 57 prezimena.
2. H. U habsburškom izvoru s kraja 17. stoljeća zabilježeno je 5 prezimena.
3. O-H. U osmanskim izvorima iz druge polovice 16. stoljeća nalazimo 2 od 5 (40%) prezimena: Benović, Valetić.
4. K. U katoličkom izvoru iz druge polovice 18. stoljeća zabilježeno je 21 prezime.
5. O-K. U osmanskim izvorima iz druge polovice 16. stoljeća nalazimo 3 od 21 (14,28%) prezimena: Beneov, Blažić, Valeov.
6. H-K. U habsburškom izvoru s kraja 17. stoljeća nalazimo 5 od 21 (23,80%) prezimena: Benović, Ferić, Grgić, Tancolić, Valetić.
7. IBL-K. U prezimeniku župa Ivanjska i Banja Luka u BiH od 1729. do 1818. godine nalazimo 8 od 21 (39,09%) prezimena: Aničić, Blašić, Bogdanović, Glavašević, Grgić, Komendatović, Sekulić, Šimić.

⁶⁷ F. HAFIZOVIĆ, *Popisi Pakračkog sandžaka 1565. i 1584.*, str. 92-93.

⁶⁸ *Isto*, str. 271-272.

⁶⁹ Ova su prezimena iz mjesta Stupnik zabilježena 1698. godine pod mjesto Oriovac. Vidi: I. MAŽURAN, *Popis naselja i stanovništva u Slavoniji 1698. godine*, str. 187; A. ZIRDUM, *Počeci naselja i stanovništvo broskog i gradiškog kraja*, str. 213.

⁷⁰ A. ZIRDUM, *Počeci naselja i stanovništvo broskog i gradiškog kraja*, str. 48.

8. F-K. U matičnoj knjizi župe Fojnica u BiH od 1750. do 1821. godine nalazimo 4 od 21 (19,04%) prezimena: Bogdanović, Glavašević, Grgić, Šimić.
9. P-K. U popisu prezimena katolika plehanskoga kraja od 1741. do 1743. godine nalazimo 1 od 21 (4,76%) prezimena: Grgić.
10. BAV-K. U popisu prezimena katolika svih župa Bosanskog apostolskoga vikarijata 1742. i 1768. godine nalazimo 6 od 21 (28,57%) prezimena: Aničić, Bogdanović, Glavašević, Grgić, Ilarić, Komentović.

8. Dubočac

- A) Prezimena navedena u osmanskim izvorima iz druge polovice 16. stoljeća: Barinčić, Bartolov, Bartolović, Berletović, Bojić /Bunić/, Butelić, Đurković, Filipov, Hromić, Matijašev, Milekačić, Mrgudović, Petračić, Živkov. Nomadi su: Cvetišin, Ivan-dunđer (graditelj), Ostoja-dunđer, Vujica-dunđer, Pava-hajmane (šatorđizija), Šimun-lončar, Toma-lončar, Margarita, Mihalov, Filip-pridošlica, Vukovoj-pridošlica, Nikola-sokolar, Stojić, Tabašević.⁷¹
- B) Prezimena navedena u habsburškom izvoru s kraja 17. stoljeća: prezimena za mjesto Dubočac nisu zabilježena u popisu 1698. godine.
- C) Prezimena navedena u izvoru Katoličke Crkve iz druge polovice 18. stoljeća: Agatić, Andrić, Arambašić, Augustinović, Barić, Biledžić, Borić, Bošnjaković, Bukvić, Cigić, Ćurčić, Ćustić, Domuz, Domuzović, Delatrović, Filipović, Gavranović, Glogić, Golić, Golubović, Haćanović, Ivaković, Jurjević, Karamović, Kopčić, Krecić, Kuhavić, Kujundžić, Kusić, Loić, Lučić, Maleuk, Markelević, Marzig, Matković, Menić, Mihaljović, Opaćar, Perić, Petrinović, Porčić, Praskić, Puleković, Saraičić, Sarić, Sedmak, Sekić, Sokćević, Solić, Stipančić, Stubarović, Stupar, Tadić, Tafrić, Vućetić, Vučković, Vuić, Zikačić, Živković.⁷²

⁷¹ S. SRŠAN – F. HAFIZOVIĆ – I. MAŽURAN, *Popis sandžaka Požega 1579. godine*, str. 110-111.

⁷² A. ZIRDUM, *Počeci naselja i stanovništvo broskog i gradiškog kraja*, str. 36-37.

1. O. U osmanskim izvorima iz druge polovice 16. stoljeća zabilježeno je 19 prezimena.
2. H. U habsburškom izvoru s kraja 17. stoljeća nisu zabilježena prezimena za ovo naselje.
3. O-H. Nema usporedbe osmanskog izvora iz druge polovice 16. stoljeća s habsburškim izvorom s kraja 17. stoljeća, jer u habsburškom izvoru prezimena za ovo naselje nisu zabilježena.
4. K. U katoličkom izvoru iz druge polovice 18. stoljeća zabilježeno je 59 prezimena.
5. O-K. U osmanskim izvorima iz druge polovice 16. stoljeća nalazimo 2 od 59 (3,38%) prezimena: Filipović, Živković.
6. H-K. U habsburškom izvoru s kraja 17. stoljeća prezimena za ovo naselje nisu zabilježena pa nema usporedbe s katoličkim izvorom iz druge polovice 18. stoljeća.
7. IBL-K. U prezenimiku župa Ivanjska i Banja Luka u BiH od 1729. do 1818. godine nalazimo 31 od 59 (52,54%) prezimena: Agatić, Andrić, Arambašić, Augustinović, Barić, Borić, Bošnjaković, Bukvić, Cigić, Ćurčić, Ćustić, Filipović, Gavranović, Golić, Golubović, Kujundžić, Kusić, Lučić, Matković, Perić, Porčić, Sekić, Solić, Stipančić, Stubarović, Stupar, Tadić, Vučetić, Vučković, Vuić, Živković.
8. F-K. U matičnoj knjizi župe Fojnica u BiH od 1750. do 1821. godine nalazimo 19 od 59 (32,20%) prezimena: Agatić, Andrić, Arambašić, Barić, Bošnjaković, Ćurčić, Filipović, Gavranović, Golubović, Kujundžić, Matković, Mihaljović, Perić, Solić, Stipančić, Stubarović, Stupar, Tadić, Vučković.
9. P-K. U popisu prezimena katolika plehanskoga kraja od 1741. do 1743. godine nalazimo 8 od 59 (13,55%) prezimena: Andrić, Barić, Bošnjaković, Filipović, Gavranović, Ivaković, Kujundžić, Matković.
10. BAV-K. U popisu prezimena katolika svih župa Bosanskoga apostolskog vikarijata 1742. i 1768. godine nalazimo 30 od 59 (50,84%) prezimena: Agatić, Andrić, Augustinović, Barić, Bošnjaković, Bukvić, Cigić, Ćurčić, Ćustić, Filipović, Gavranović, Golić, Golubović, Ivaković, Jurjević, Kopčić, Kujundžić, Kusić, Lučić,

Matković, Mihaljović, Perić, Petrinović, Porčić, Stipančić, Stupar, Tadić, Vučković, Vuić, Živković.

9. Brod

- A) Prezimena navedena u osmanskim izvorima iz druge polovice 16. stoljeća: Agošton, Agoštonov, Belić, Blažev, Češljarić, Đuranov, Ferencić, Filipov, Gala, Grgurov, Gučić, Ilančić, Imrin, Istočan, Ivakov, Kovač, Kusačić, Lončar, Lužić, Lužinac, Marančić, Marić, Martinov, Matijašev, Merić, Mihalov, Mirčević, Patković, Petrov-knez, Radenov, Radetov, Radić, Radkov, Radković, Radušić, Sabić, Sen/e/čić, Stanišić, Sublatić, Šimunov, Tomašev, Vargin, Vekić/Vukić/, Veselinčić, Vukov, Vuković, Živić, Živović. Pridošlice: Andrijaš-pridošlica, Berta-pridošlica, Ištvan-pridošlica, Ivak-pridošlica, Janak-pridošlica, Matija-pridošlica, Mika-pridošlica (Petar-njegov brat), Milovan-pridošlica, Petre-pridošlica, Vuk-pridošlica.⁷³
- B) Prezimena navedena u habsburškom izvoru s kraja 17. stoljeća: prezimena za mjesto Brod nisu zabilježena u popisu 1698. godine.
- C) Prezimena navedena u izvoru Katoličke Crkve iz druge polovice 18. stoljeća: Agatić, Andrašić, Andrić, Aurović, Babić, Baikan, Balošić, Balošić, Barićević, Barzić, Batinić, Benčević, Berčić, Beriće, Berlić, Besedić, Betić, Bilorić, Bjeklić, Blažević, Blažinica, Bogdanović, Bošnjaković, Bradić, Brašenjić, Buić, Bukvić, Bunjevčević, Buzadić, Buzanović, Ceciće, Cerić, Cunkić, Čekutić, Čimić, Činičić, Čkarlević, Čkarić, Čaluković, Čošić, Čurćibašić, Čutuković, Dabić, Danković, Darumović, Deanović, Dikanović, Diklić, Dragolović, Dubić, Đukić, Đurković, Đuretić, Ehemanić, Ežebić, Ferencević, Ferić, Filaidić, Filić, Firković, Fogodić, Gakić, Galinović, Garačić, Gargurević, Gargurović, Gianić, Glarašćević, Grižić, Grozić, Gručić, Gučić, Guirković, Guisinica, Gumbar, Guzanović, Gvozdinović, Hić, Istoković, Ivančić, Ivanić, Jadović, Jakobović, Janković, Jarić, Jelćinica, Jelićević, Jeličić, Jerković, Jurišić, Kačić, Kaparović, Karagurzović, Karazović, Karvolić, Kašalović, Kašić, Kerčelić, Kervošić, Kopic, Koprivčević,

⁷³ S. SRŠAN – F. HAFIZOVIĆ – I. MAŽURAN, *Popis sandžaka Požega 1579. godine*, str. 105-106.

Koprivčević, Kostić, Kovač, Kovačević, Kovačić, Kozarić, Kraičić, Kraljević, Kuku, Kulundžić, Kuparović, Kuruković, Ladžakano-
vić, Leović, Leskovac, Ličić, Ločinica, Lučinović, Lukić, Lulić, Lu-
pić, Ljubaković, Ljubić, Madžarević, Magić, Magičić, Magudović,
Makarević, Manežukić, Manžukić, Maravić, Marianović, Mari-
ćević, Maričić, Markotić, Marković, Maroičić, Marošćević, Mar-
tinčević, Martinović, Mašalić, Mataković, Matianić, Matianović,
Matiašević, Mažarevć, Medarić, Medić, Mihatović, Milinović,
Muravić, Mutefelić, Narančić, Ninković, Noć, Oblaković, Odžić,
Oloević, Orašić, Orčić, Orlić, Oroz, Orozović, Ostoić, Palikućić,
Paradžiković, Patković, Paulović, Pavišćić, Pavlović, Pelanović,
Perger, Peričanović, Petak, Petković, Petrančević, Petvadžić, Pi-
anić, Piškar, Plečić, Plivelić, Pocrnja, Polian, Pupiće, Radanović,
Radovanović, Ratković, Reč, Remenar, Roob, Sabolović, Saračić,
Sebastianović, Sekulić, Skarić, Sombolia, Šarčević, Šenković, Ška-
ličić, Šlivić, Štapačević, Štetić, Tadić, Taliančević, Tepić, Teremić,
Tiran, Tomanšiković, Tomić, Turčinović, Tuzlić, Udvoretin, Ulić,
Ungar, Ušić, Vadić, Vagatorac, Vargić, Varočević, Velikanović,
Veljačić, Vidaković, Vinković, Vukošavljević, Zaronić, Zebić,
Zerdelja, Zlatanović, Žutić.⁷⁴

1. O. U osmanskim izvorima iz druge polovice 16. stoljeća zabilježeno je 48 prezimena.
2. H. U habsburškom izvoru s kraja 17. stoljeća nisu zabilježena prezimena za ovo naselje.
3. O-H. Nema usporedbe osmanskog izvora iz druge polovice 16. stoljeća s habsburškim izvorom s kraja 17. stoljeća, jer u habsburškom izvoru prezimena za ovo naselje nisu zabilježena.
4. K. U katoličkom izvoru iz druge polovice 18. stoljeća zabilježeno je 230 prezimena.
5. O-K. U osmanskim izvorima iz druge polovice 16. stoljeća nalazimo 9 od 230 (3,91%) prezimena: Blažević, Ferenčević, Gargurević, Gučić, Kovač, Martinović, Matiašević, Ratković, Vargić.

⁷⁴ A. ZIRDUM, *Počeci naselja i stanovništvo broskog i gradiškog kraja*, str. 282-284.

6. H-K. U habsburškom izvoru s kraja 17. stoljeća prezimena za ovo naselje nisu zabilježena pa nema usporedbe s katoličkim izvorom iz druge polovice 18. stoljeća.
7. IBL-K. U prezimeniku župa Ivanjska i Banja Luka u BiH od 1729. do 1818. godine nalazimo: 64 od 230 (27,82%) prezimena: Agatić, Andrić, Babić, Barićević, Batinić, Blažević, Bogdanović, Bošnjaković, Bradić, Buić, Bukvić, Bunjevčević, Čaluković, Đukić, Đurković, Ferenčević, Gargurević, Gučić, Guirković, Gvozdrenović, Ivančić, Ivanić, Jakobović, Janković, Jarić, Jerković, Jurišić, Kačić, Karazović, Kapić, Kovač, Kovačević, Kovačić, Kraljević, Kuku, Kulundžić, Leović, Lukić, Lulić, Lupić, Ljubić, Madžarević, Makarević, Martinčević, Martinović, Matianić, Matianović, Matiašević, Mihatović, Oroz, Orozović, Pavlović, Petković, Pianić, Radanović, Sabolović, Sekulić, Šarčević, Tadić, Tepić, Tomić, Tuzlić, Vidaković, Zebić.
8. F-K. U matičnoj knjizi župe Fojnica u BiH od 1750. do 1821. godine nalazimo 31 od 230 (13,47%) prezimena: Agatić, Andrić, Babić, Bogdanović, Bošnjaković, Bradić, Čošić, Čutuković, Janković, Jarić, Jeličić, Jerković, Jurišić, Kovač, Kovačević, Lukić, Ljubić, Madžarević, Martinović, Matianić, Mihatović, Odžić, Ostoić, Pavišić, Pavlović, Petković, Pocrnja, Radanović, Radovanović, Tadić, Tomić.
9. P-K. U popisu prezimena katolika plehanskoga kraja od 1741. do 1743. godine nalazimo 10 od 230 (4,34%) prezimena: Andrić, Blažević, Bošnjaković, Jerković, Kovačević, Marković, Martinović, Ninković, Paulović, Tomić.
10. BAV-K. U popisu prezimena katolika svih župa Bosanskog apostolskog vikarijata 1742. i 1768. godine nalazimo 69 od 230 (30,00%) prezimena: Agatić, Andrić, Babić, Barićević, Batinić, Blažević, Bogdanović, Bošnjaković, Buić, Bukvić, Bunjevčević, Dabić, Deanović, Đurković, Ivančić, Ivanić, Janković, Jeličić, Jerković, Jurišić, Kašić, Kapić, Kovač, Kovačević, Kovačić, Kozarić, Kraljević, Leović, Ličić, Lukić, Lulić, Lupić, Ljubić, Madžarević, Makarević, Marianović, Marićević, Maričić, Markotić, Marković, Martinčević, Martinović, Matianić, Matianović, Matiašević, Medić, Mihatović, Ninković, Odžić, Oroz, Orozović, Ostoić, Paradžiković, Pavlović, Petković, Pianić, Pupiće, Radanović, Sabolović,

Skarić, Šarčević, Štetić, Tadić, Tepić, Tomić, Tuzlić, Veljačić, Vidaković, Zebić.

10. Kaniža (*Verguzovci*)

- A) Prezimena navedena u osmanskim izvorima iz druge polovice 16. stoljeća: Blažov, Dabiživa, Đurakov, Đuričić, Filipov, Gluhanić, Gojkov, Ivakov, Kozarac, Markov, Matasov, Matijin, Mihalov, Milić, Nikošev, Peretić, Petrakov /Siraka/, Sinčić, Stovorić. Nomadi su: Kodobac, Omanić, Posavac, Sekotić, Tomašev, Tomić.⁷⁵
- B) Prezimena navedena u habsburškom izvoru s kraja 17. stoljeća: Babavić, Brzić, Domankosić, Horozović, Jandrić, Lukšić, Matičević, Matović, Meserović, Mikević, Miljević, Nesironović, Orozović, Petraković, Rogačević, Seničkić, Simičević, Soldosoković, Sotiković, Sotolković, Stefanović, Stoičević, Sutoković, Štefančić, Veseličić, Vranješević, Vučinović.⁷⁶
- C) Prezimena navedena u katoličkom izvoru iz druge polovice 18. stoljeća: Abramović, Babaić, Barić, Begović, Bešlić, Blažanović, Brzić, Filić, Grgetić, Ivakić, Ivandžić, Jozanović, Jozić, Jožićević, Krečinović, Lukčić, Lukšić, Lužić, Maroičić, Matičević, Mikenđić, Mikić, Odžić, Orozović, Saraičić, Siničić, Soltoković, Starčević, Stažić, Stipatović, Sudarević, Štivanović, Štivičić, Topalović, Veseličić, Vilaković, Vučinović.⁷⁷

1. O. U osmanskim izvorima iz druge polovice 16. stoljeća zabilježeno je 25 prezimena.

⁷⁵ Stanovnici današnjega naselja Kaniža u popisu iz 1579. godine popisani su pod ondašnje naselje Migalovci (danas naziv za šumu u blizini sadašnjeg naselja Kaniža), u kojem nalazimo pojedina prezimena koja su zabilježena u kasnijim popisima iz 1698. i 1760. u naseljima: Kaniža/Verguzovci (Petraković, Siničić), Brodski Varoš (Petraković, Siničić) i Slobodnica (Milić). Vidi: S. SRŠAN – F. HAFIZOVIĆ – I. MAŽURAN, *Popis sandžaka Požega 1579. godine*, str. 111; A. ZIRDUM, *Počeci naselja i stanovništvo broetskog i gradiškog kraja*, str. 38-41, 275-276, 266-268; I. MAŽURAN, *Popis naselja i stanovništva u Slavoniji 1698. godine*, str. 170-171, 180-181.

⁷⁶ I. MAŽURAN, *Popis naselja i stanovništva u Slavoniji 1698. godine*, str. 180-181; A. ZIRDUM, *Počeci naselja i stanovništvo broetskog i gradiškog kraja*, str. 38-39.

⁷⁷ A. ZIRDUM, *Počeci naselja i stanovništvo broetskog i gradiškog kraja*, str. 40-41.

2. H. U habsburškom izvoru s kraja 17. stoljeća zabilježeno je 27 prezimena.
3. O-H. U osmanskim izvorima iz druge polovice 16. stoljeća nalazimo 1 od 25 (4%) prezimena: Petraković.
4. K. U katoličkom izvoru iz druge polovice 18. stoljeća zabilježeno je 37 prezimena.
5. O-K. U osmanskim izvorima iz druge polovice 16. stoljeća nalazimo 3 od 37 (8,10%) prezimena: Blažanović, Ivakić, Siničić.
6. H-K. U habsburškom izvoru s kraja 17. stoljeća nalazimo 8 od 37 (21,62%) prezimena: Babaić, Brzić, Lukšić, Matičević, Orozović, Soltoković, Veseličić, Vučinović.
7. IBL-K. U prezimeniku župa Ivanjska i Banja Luka u BiH od 1729. do 1818. godine nalazimo 14 od 37 (37,83%) prezimena: Abramović, Barić, Begović, Bešlić, Blažanović, Ivakić, Jozić, Mikić, Orozović, Starčević, Stažić, Štivičić, Topalović, Vučinović.
8. F-K. U matičnoj knjizi župe Fojnica u BiH od 1750. do 1821. godine nalazimo 4 od 37 (10,81%) prezimena: Barić, Bešlić, Jozić, Odžić.
9. P-K. U popisu prezimena katolika plehanskoga kraja od 1741. do 1743. godine nalazimo 3 od 37 (8,10%) prezimena: Barić, Ivakić, Jozić.
10. BAV-K. U popisu prezimena katolika svih župa Bosanskog apostolskoga vikarijata 1742. i 1768. godine nalazimo 17 od 37 (45,94%) prezimena: Abramović, Babaić, Barić, Begović, Bešlić, Brzić, Ivakić, Jozanović, Jozić, Matičević, Mikić, Odžić, Orozović, Siničić, Starčević, Štivičić, Topalović.

Nakon analize podataka dobiveni su kvantitativni pokazatelji o udjelu prezimena iz BiH u odabranim naseljima slavonske Posavine iz 1760. godine. Najveći je udjel prezimena iz izvora za područje Ivanjske i Banja Luke (sedam naselja), te s područja Bosanskog apostolskog vikarijata (tri naselja).⁷⁸ Zatim je po brojnosti udjel prezimena iz

⁷⁸ Jedino moguće objašnjenje da je broj prezimena u prezimeniku župa Ivanjska i Banja Luka veći od cijeloga Bosanskog apostolskog vikarijata, kojemu i te župe pripadaju, jest to da se prezimenik odnosi na razdoblje do 1818. godine te sadrži prezimena vjerojatnih doseljenika s područja izvan Bosanskoga apostolskog vikarijata između 1768. i 1818. godine.

izvora za područje Fojnice, a najmanji je po brojnosti udio prezimena iz izvora za područje plehanskoga kraja. Vidi se da je udjel bosansko-hercegovačkih prezimena od 30 do 56% (Tablica 1).

Nadalje, kao što se vidi u popisu iz 1760. godine, kada se bosanskohercegovačkim prezimenima pribroje zabilježena prezimena iz osmanskih izvora 16. stoljeća vidljiv je manji porast udjela, od 33 do 56%, dok ostatak ukupnog udjela otpada na nepoznata i nezabilježena prezimena, od 44 do 66% (Tablica 2).⁷⁹

Podatke o prezimenima iz osmanskih izvora mora se oprezno koristiti jer je uvidom u te izvore jasno da prezimena još uvijek ne postoje, vrlo su rijetka, nisu se ustalila ili se tek počinju rabiti. Nešto više ustaljenih prezimena pronalazi se u popisu Požeškoga sandžaka nego u popisu Pakračkog sandžaka.

Udio prezimena iz osmanskih izvora u popisu prezimena iz 1698. godine odstupa od naselja do naselja. Također, nema podataka iz 1698. godine za četiri odabrana naselja pa tako postoje podatci za usporedbu za samo šest naselja. U jednom se naselju ne pronalaze prezimena iz osmanskoga razdoblja. U dvama naseljima udio prezimena iz osmanskoga razdoblja je 25% i 40%, što upućuje da se radi o povećem broju starinaca koji su ostali iz predosmanskog razdoblja (Tablica 3).

Udio prezimena iz osmanskih izvora u popisu prezimena iz 1760. godine kreće se od 5% do 15%, a u dva naselja uopće ne nalazimo prezimena iz osmanskoga razdoblja. Premda je ukupni udio prezimena tada manji nego 1698., razmjer udjela iz osmanskih izvora u istim naseljima ostao je uglavnom isti (Tablica 4).⁸⁰

⁷⁹ Riječ je zasigurno, barem u najvećem broju, o starincima koji nisu bili obuhvaćeni osmanskim i prvim habsburškim popisima, jer u izvorima i u historiografiji nema govora o značajnim migracijama Hrvata iz drugih krajeva Hrvatske u prvoj polovici 18. stoljeća. Osim toga, riječ je o lokalnim prezimenima koja se u drugim krajevima Hrvatske ne pojavljuju, primjerice: Stvorić, Gombović (*Kumbović*), Mikajević, Dokuzović (*Dokušović*), Pišonić i dr. (A. ZIRDUM, *Počeci naselja i stanovništvo brodskog i gradiškog kraja*, str. 34, 42-43, 72, 295).

⁸⁰ Uzrok pada udjela prezimena zabilježenih u osmanskim izvorima vjerojatno je u detaljnijem popisu starinaca, jer se popis iz 1760. godine radio kada su se upravne, društvene i gospodarske prilike u Slavoniji već potpuno stabilizirale,

Zaključak

Ovo su podatci i postotni udjeli prezimena u deset naselja središnje slavonske Posavine u drugoj polovici 18. stoljeća. Vjerojatno su ovi postotci još nešto malo niži jer su zasigurno postojala identična prezimena i u ondašnjoj Slavoniji i u Bosni i Hercegovini. Posebice treba imati u vidu ona prezimena koja su nastala od osobnih imena i zanimanja, a koja susrećemo na cjelokupnom području štokavskoga narječja, primjerice: Babić, Jurić, Marić, Ivanović, Petrić, Petrović, Marković, Filipović, Kovačić, Kovačević i dr. Uzimajući sve to u obzir nameće se pitanje odakle je ostalih 40 do 70% prezimena u tim naseljima.⁸¹ S obzirom na procijenjene postotke starinaca u Slavoniji nakon Velikoga bečkog rata od 10 do 30% iz razdoblja prije Osmanlija, očekivalo bi se da je udio prezimena iz Bosne i Hercegovine u korelaciji s demografskim deficitom u Slavoniji nakon osmanskog razdoblja. Moguće je da su starinci ipak u puno većem broju preživjeli osmansko razdoblje, nego što se to do sada pretpostavljalo, ali da bi se dobili točniji podatci bit će potrebno provesti istraživanja na većem uzorku.

Dobiveni rezultati nakon analize prezimena egzaktno pokazuju da je najveći broj tih prezimena s područja sjeverozapadne Bosne iz župa Ivanjska i Banja Luka. Moguće je da je to posljedica povlačenja Osmanlija iz Slavonije koji su sa sobom odveli jedan dio katoličkoga stanovništva kao roblje. Također je moguće da se radi o katoličkom stanovništvu koje se nakon tri habsburško-osmanska rata (1683.-1699., 1716.-1718., 1737.-1739.), povuklo s habsburškom vojskom u Slavoniju. Sve to potvrđuju izvori i dosadašnji historiografski radovi.

No tako velik udjel istih prezimena katoličkoga stanovništva s obje strane rijeke Save osim što je bio uzrokovan migracijama, mogao je imati uzrok i u drugim čimbenicima. Činjenica je da je katoličko

za razliku od vremena izrade prvoga popisa iz 1698. godine koji se obavljao u još tada ratnim i nestabilnim vremenima kada nisu bila uspostavljena ni upravna tijela, a sva buduća naselja još nisu bila formirana. To bi mogao biti jedan od razloga zašto je prvi popis znatno manjkaviji u bilježenju prezimena od drugoga popisa.

⁸¹ Dakle, to su prezimena koja nalazimo ili su tipična samo za starince novogradiške i brodske slavonske Posavine.

stanovništvo sa širega ivanjskoga i banjolučkog područja, od kraja 15. do početka 18. stoljeća, pripadalo istomu državno-političkomu arealu, najprije Hrvatsko-Ugarskom Kraljevstvu pa Osmanskom Carstvu. Ono je također pripadalo i vrlo sličnom jezičnom i kulturnom arealu. Stanovnici su bili štokavski govornici stare akcentuacije i pripadnici šokačke hrvatske subetničke skupine, kao i katoličko stanovništvo novogradiške i brodske Posavine. Treba također uzeti u obzir da su županija Vrbas i županija Požega u 15. stoljeću, odnosno do osmanskih osvajanja, međusobno graničile cijelom svojom sjevernom, odnosno južnom granicom.

Imajući u vidu sve prethodno navedeno izgleda da se jezgra katoličkih starinaca u znatnoj mjeri očuvala s obje strane savskoga porječja, od kasnoga srednjega vijeka do druge polovice 18. stoljeća, te bi i tu također trebalo tražiti veliku podudarnost u prezimenima. Ostatak prezimena koji nam se razotkrio u slavonskim naseljima nakon identificiranja ili podudarnosti slavonskih i bosansko-hercegovačkih prezimena, upućuje nas na preispitivanje dosadašnje paradigme o udjelu starinaca Slavonije koji su opstali od srednjega vijeka i preživjeli osmansku vladavinu.

Premda je u cijelom tom razdoblju bilo doseljavanja iz Dalmacije, Hercegovine i današnje središnje Bosne, na ivanjsko i banjolučko područje, taj broj nije bitno narušio svekoliku kompaktnost katoličkoga stanovništva toga područja.

Potrebno je napomenuti kako se usporedbom i analizom prezimena u ovom radu nisu mogli dobiti točni podatci o broju stanovnika iz Bosne i Hercegovine koji su se od kraja 17. i kroz 18. stoljeće naselili u Slavoniju. Takvi se podatci mogu sa sigurnošću tražiti samo u izvorima koji izrijekom navode odakle je netko doselio i izrijekom navode brojke i zemlju podrijetla doseljenika. Podatci dobiveni u ovoj analizi ne daju takve točne podatke. Kvantitativni podatci, odnosno postotci o udjelu koji su u ovom radu prikazani, ipak se ne mogu zanemariti, jer analizirana prezimena, od jedne polovice do dvije trećine, ne postoje u Bosni i Hercegovini nego samo u ovom dijelu Slavonije.

Prilozi

Tablica 1. *Udio prezimena iz BiH u odabranim slavonskim naseljima 1760. godine prema izvorima iz BiH*

Odabrana slavonska naselja	Popis prezimena katolika župa Bosanskoga apostolskog vikarijata 1742. i 1768. godine	Prezimenik župa Ivanjska i Banja Luka u BiH od 1729. do 1818. godine	Matična knjiga župe Fojnica u BiH od 1750. do 1821. godine	Popis prezimena katolika plehanskoga kraja od 1741. do 1743. godine
Prvča	33,33%	23,08%	19,04%	4,76%
Ljupina	44,44%	51,85%	33,33%	18,51%
Sičice	43,47%	56,52%	26,08%	4,34%
Vrbje	30,43%	50%	13,04%	10,86%
Davor	39,06%	40,62%	14,06%	12,5%
Oriovac	27,90%	32,55%	11,62%	16,27%
Stupnik	28,57%	39,09%	19,04%	4,76%
Dubočac	50,84%	52,54%	32,20%	13,55%
Brod	30,00%	27,82%	13,47%	4,34%
Kaniža	45,94%	37,83%	10,81%	8,10%

Tablica 2. *Udio prezimena iz BiH prema izvorima iz BiH s pribrojenim prezimenima iz osmanskih izvora u 16. stoljeću u odabranim slavonskim naseljima 1760. godine*

Odabrana slavonska naselja	Udio prezimena iz BiH 1760. u odabranim slavonskim naseljima	Udio prezimena iz osmanskih izvora 16. stoljeća u odabranim slavonskim naseljima	Prezimena iz BiH s pribrojenim prezimenima starinaca u osmanskim izvorima u odabranim slavonskim naseljima	Udio nepoznatih i nezabilježenih prezimena 1760. u odabranim slavonskim naseljima (najvjerojatnije nezabilježeni starinci)
Prvča	33,33%	9,52%	42,85%	57,15%
Ljupina	51,85%	0%	51,85%	48,15%
Sičice	56,52%	0%	56,52%	43,48%
Vrbje	50%	4,34%	54,34%	45,66%
Davor	40,62%	9,38%	50%	50%
Oriovac	32,55%	9,30%	41,85%	58,15%
Stupnik	39,09%	14,26%	53,35%	46,65%
Dubočac	52,54%	3,38%	55,92%	44,08%
Brod	30,00%	3,91%	33,91%	66,09%
Kaniža	45,94%	8,10%	54,04%	45,96%

Tablica 3. Udio prezimena iz osmanskih izvora u odabranim slavonskim naseljima 1698. godine

Odabrana slavonska naselja	Osmanski popisi prezimena iz 1565. i 1584. godine	Osmanski popis prezimena iz 1579. godine
Prvča	25%	-
Ljupina	Nema podataka za 1698.	-
Sičice	0%	-
Vrbje	8,33%	-
Davor	Nema podataka za 1698.	-
Oriovac	14,81%	-
Stupnik	40%	-
Dubočac	-	Nema podataka za 1698.
Brod	-	Nema podataka za 1698.
Kaniža	-	4 %

Tablica 4. Udio prezimena iz osmanskih izvora u odabranim slavonskim naseljima 1760. godine

Odabrana slavonska naselja	Osmanski popisi prezimena iz 1565. i 1584. godine	Osmanski popis prezimena iz 1579. godine
Prvča	9,52%	-
Ljupina	0%	-
Sičice	0%	-
Vrbje	4,34%	-
Davor	9,38%	-
Oriovac	9,30%	-
Stupnik	14,26%	-
Dubočac	-	3,38%
Brod	-	3,91%
Kaniža	-	8,10%